

X

17419

I 17419

6

Pravěké nálezy jeskyně Sošůvecké

na Moravě.

Napsal

JAN KNIES,

učitel v Blansku.

(Zvláštní otisk z „Časopisu vlasten. muzejního spolku olomouckého“.)

V OLOMOUCI 1891.

Nákladem vlasten. muzejn. spolku olomouckého. — Tiskem nár. knihtiskárny
Kramáře a Procházky.

65

Praveké nálezy jeskyně Šošůvecké na Moravě.

Napsal Jan Knies, učitel v Blansku.

utěšeném údolí spojených potoků „Žďárné“ a „Luhy“, rámcem lesů obklíčeno leží známé poutnické místo Sloup. Valná část domů rozložena je v rovině, ostatní amfiteatrálně vystupuje podél silnice a nepřetržitě téměř souvisí s horskou viskou Šošůvkou. Obě osady ohraničují náhorní pláň, část to vysočiny drahanské, která na Helišově skále 613 m. nad středozemní moře vyvýšené dosahuje svého kulminačního bodu. Západní polovice tohoto území od lidu zvaná „Bradiny“ nejprve terasovitě sestupuje, posléz kolmo, často i převisle se řítí ve žleb sloupský. Vidíme zde namodralé vápencové stěny, z nichž zejí na nás četné otvory různých podzemních slojí, které jednak svými nálezy, nebo svojí krásou staly se známými daleko široko.

Za známou jeskyní Kálnou spatříme příkrou, křovím částečně porostlou mez, která tvoří rozhraní mezi pozemky sloupskými a tratěmi ku Šošůvce přináležejícími. Na jihu ohraničuje polností silnice, která zde odbočuje ze sloupského žlebu na levo k Ostrovu. Stopujeme-li v této oklice její směr, zůstane nám po levé ruce pod nevysokou strání úhledná dřevěná veranda, za níž ukryt je vchod do nově nalezené jeskyně šošůvecké.

Ve skalnatém svahu, částečně křovinami porostlém, odedávna náležal se půlkruhovitý otvor 0.5 m. široký, 0.4 m. vysoký, z něhož občas, hlavně za náhlé změny povětrnosti, vycházely páry. Okolnosti této povšimnul sobě nejlepší znalec sloupských Václav Sedlák a prolézal skulinou za dob nočních prostorami dosud neznámými již v prosinci 1889 hledaje zde kosti a střechýle krápníkové, cenné to zboží pro dobu letní.

V lednu 1890. dověděl se o věci majetník pozemku Jakub Mikulášek, rolník ze Šošůvky a počal ji se svým zetěm Jos. Brouškem prohledávati, doufaje, že naleznou zde nový zdroj příjmů. V téže době za velké nepohody navštívil jsem sluj poprvé a shledal následující: Úzký otvorem (1 na půdorysu, str. 3.) šikmo do země vedoucím, kde skály těsně k tělu přílepně nám přiléhaly, jako hadi smýkali jsme se 4 m. daleko, kdež chodba poněkud se rozšířila. Chodbou tou na levo zabíhající vnikli jsme sehnuti, někdy i ležmo na 40 m. daleko, kdež směr uzavřen byl příčnou hlinitou stěnou krápníkovými vrstvami hojně prostoupenou a zalitou. Strop místy téměř k samé zemi se snižuje a toliko tu onde vemenité tvary jeho zakončeny byly krápníky, však již otlučenými.

Nepříznivý stav věci neodstrašil majetníka, takže již při druhé své návštěvě v polovici března téhož roku shlédl jsem novou perlu Moravy, krápníkovou jeskyni Šošůveckou, jejíž vlastní objevení událo se 8. března 1890., kdy prorážena hořeji zmíněná stěna, která oddělovala pravé podzemní poklady od nepatrné chodby nalezené V. Sedlákem. Nyní nastaly práce úpravné; původní úzký vchod zatarasen, něco dále od něho na pravo pak vystřižen a vylámán vchod nový a uzavřen pevnými dveřmi

(2. na půdorysu). Náplava z nižších chodeb jest vyvezena, cesty upraveny, příkré svahy opatřeny schody a tak velkým nákladem i námahou nedotlivce učiněna jeskyně přístupnou širšímu obecnstvu a uchována vlasti před možným vyplněním.

V hlavních rysech sestává jeskyně Šošůvecká ze tří chodeb, které pojmenovány jsou dle svého směru na chodbu hlavní, souběžnou a Ostrovskou.

Hlavní chodba (*AB*) poněkud hadovitě zemí se vine celkovitým směrem jihoseverním na 44 m. daleko a zakončena je schody částečně dřevěnými, částečně z kamenů složenými, po nichž sestupujeme šikmým komínem, na stropě krásnými krápníky vyzdobeným, do dvorany 22 m. dlouhé, 5 m. široké, 10 m. vysoké. Po pravé straně posledního stupně spatříme překrásný útvar krápníkový podobný baldachýnu, za nímž dále na šikmé stěně přilepena zdá se býti kazatelna z kararského mramoru vytesaná; v zadní části této prostory ze země vyrůstá celá zahrádka úbělových stromků, často přes metr vysokých.

Konec chodby zanešen náplavou a ukončen zaklínovaným komínem (*B*). Při pravé straně vyhozena je šachta 2·5 m. hluboká (3), z níž dobytá žlutá hlína, nevalně omletý vápencový a drobový štěrk a hojně kostí, přináležejících téměř vesměs jeskynnímu medvědu.

Dle zeměměřických výpočtů Dra. M. Kříže¹⁾ od místa toho asi 15 m. vzdálena je část starých skal sloupských, totiž „Jeskyně trámová“, která zde patrně souvisí se slují Šošůveckou a pouze náplavou od ní jest oddělena.

Vratme se nyní opět ku schodům!

Hned za baldachýnem po pravé straně nalézá se otvor chodby souběžné *F* ubírající se s hlavní chodbou téměř rovnoběžně na 83 m. daleko. Dno její vyplněno vápencovým a drobovým štěrkem, promíchaným hlinou a zvětřalými kostmi; povrch zakapán travertinovou vrstvou 5—10 cm. mocnou. Na počátku při levé straně nalézá se komín částečně náplavou vyplněný. Z krápníkového povlaku vyrůstá tu mnoho štíhlých, bělouňkých stalagmitů ve skupinách malým hájičkům podobných, ze stěn spouštějí se úbělové záclony, strop pak ozdoben jemnými, dutými krápníky při spodině průsvitnými, podoby brkovité. Nejkrásnější ozdobou této chodby je „zahrádka“ sestávající ze množství střežylků, bílým kvítekům podobných, které někdy spojují se se stalaktity ode stropu visícími.

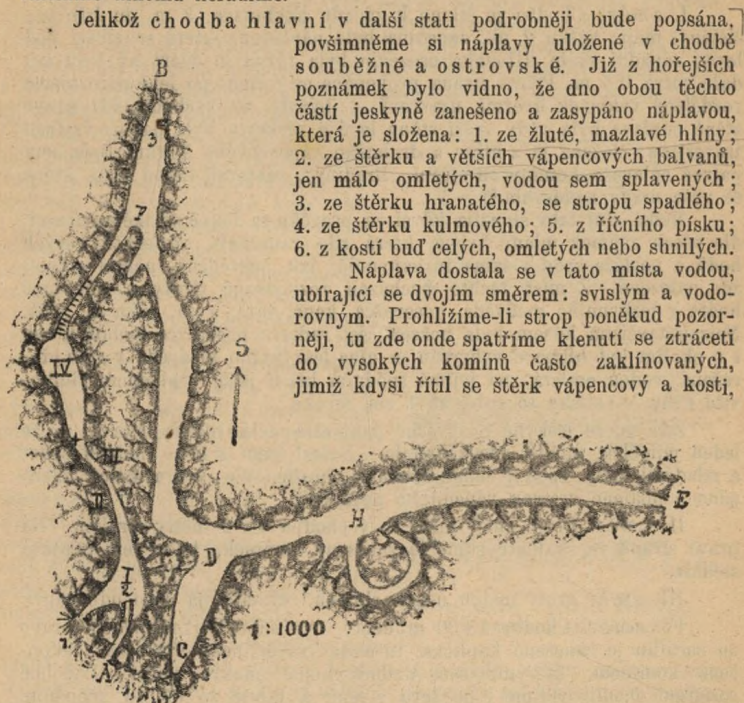
Souběžná chodba ukončena skalní trhlinou (*C*) zatrasenou náplavou v nepřiléhavé vzdálenosti od hlavního vchodu; takže tlučeme-li zde kladivem do stěn, slyší rány ucho k zemi přikloněné na mezi za dřevěnou besídkou.

Třetí chodba *DE*, 87 m. dlouhá, dle svého směru Ostrovskou pojmenovaná, zatáčí se od zahrádky stezkou vyházenou v náplavě složené z čistého, hrubého písku, v němž vykopán *metacarpus* mamutí nohy. Téměř uprostřed přechází chodba v šířovinu, kdež nalézají se nejodbornější a největší tři krápníky: „Vodopád, Sněžka a Hradisko“. Při prvé své návštěvě pozoroval jsem na těchto místech medvědí kosti zde onde i na povrchu ležeti.

Na pravo odbíhá kruhovitá chodba *H* 55 m. dlouhá, objevená teprve minulé zimy; vyplněna je pískem, nad nímž místy leží štěrk se stropu spadlý, který zalit jsa ssedlou vodou, vytváří tu tvary ledvinovité.

¹⁾ Punkva, Macocha a Sloup na Moravě. Brno 1890.

Chodba Ostrovská původně 59 m. dlouhá, hlavně letoším rokem rozšířena jest o dalších 28 metrů. Na konci *E* tvoří rozsedlinu, z níž zejí strmé stěny, jakoby z jednotlivých kvádrů zdělané, které občas ve velkých kusech se sřicují. Z té příčiny je toto místo dosti nebezpečno a činí již svým hrozivým zevnějškem na příchozího pochmurný dojem. Týmže směrem, za velkých však obtíží, možno chodbu stopovati ještě na 40 m. dalších, však toliko ležmo, ku kteréžto návštěvě z přesvědčení vlastního nikomu neradíme.

Vraťme se nyní ku první části její, chodbě hlavní! Nynější vchod je prolámán ve skále 5 m. daleko, při čemž již po 3 metrech naraženo na dutiny hlínou vyplněné; původní vchod jest ucpan. uvnitř vyhlouben a použit za hostinský sklep. K vůli lepšímu přehledu budiž chodba rozdělena ve 4 směry těchto dálek: 1. směr má 13 40 m.; 2. směr 9 m.; 3. směr 3 70 m.; 4. směr 18 60 m., dohromady jest tedy vchod 44 70 metrů vzdálen od schodů vedoucích k nejvyšší a svými nálezy nejdůležitější části jeskyně této.

I. směr: Chodba je šikmo k západu nakloněna, 3 m. do šíře vyčištěna, majíc výšku 2 m., zanešena byla náplavou, která se ztrácí pod levou západní skálu. Hloubka usazenin byla různá, u dveří až 1 30 m., dále sotva 0 6 m. Pravá strana prokopána na celinu, po levé pozorujeme rozdělený výklenek dveřmi uzavřený — bývalý to východ. Při pravé stěně náplava byla vždy vyšší stěny levé a přikryta byla nahore vrstvou travertinu; složena je z hlíny a drobného vápencového šterku. Byla sem patrně splavena komíny se strání „Bradiny“, nikterak vodou říční, která té výše nikdy nedosáhla.²⁾

Nízká sluj tato sloužila kdysi za pravěku za doupě nějakému dravci, dle všech známek mladé hyeně, která zde zanechala pozůstatky svých hodů a posléze snad i sama tu zahynula, jak nasvědčují některé kosti zde nalezené. Z míst těchto pocházejí rozkousané třísky a ohryzané hnáty z jeskynního medvěda, nosorožce, koně, tura, rysa, vlka a soba. Nejzajímavějším kusem byla hořejší část radia z nosorožce, jehož kloub i s okolím byl hluboce vyhrýzán, a ulna jeskynního medvěda v půli přeražena, vodou omlétá, na jejímž spodním konci jsou vyhlodané, důlkovité rýhy — otisky to zubů až 1 cm. široké.

Zdá se, že jeskyně Šošůvecké používala celá rodina hyení, a že jeden její člen, mládě, zde zahynulo. Nalezl jsem z něho hořejší čelist s mladými zuby, spodní čelist, lebku a obratle, vše v travertině zakapáno a obaleno vrstvou vápenitého povlaku.³⁾

II. směr. První směr mění se v chodbu 1—2 metry širokou. Na pravé straně ve skalnaté stěně je zanesený komínek, kudy sem náplava stékala.

III. směr tvoří malou úzkou chodbu, klikatě na levo odbočující.

IV. směr. Chodba 18 60 m. délky, nyní schody ukončená. V pravo na začátku je zanešená kaplička, tu onde travertinem vyplněná, zakončená komínem, kterýmž sem dodnes hojně mokra vniká. Podobné rozšíření chodby vidíme i po levé straně a táhne se až ku schodům. Čtvrtý směr byl původně téměř celý vyplněn nánosy a zadní jeho část nadobro uzavřena příční stěnou složenou z vrstev ssedlé vody až 1 metr mocných, hlíny, šterku a krápníkových slitin. Klenutí snižovalo se nad náplavou 0 30—0 50 cm.

Při své první návštěvě v březnu 1890 neopomenul jsem upozorniti dělníky na možné nálezy archeologické, kteréžto upozornění jediné za-

²⁾ Vchod jeskyně Šošůvecké má výšku 471 m., řečiště potoků Sloupských naproti Hřebenáci 458 m., převlaka mezi Sloupem a žlebem 462 m. Z čísel vidno, že voda by odtékala žlabem kolem Macochy ku Blansku.

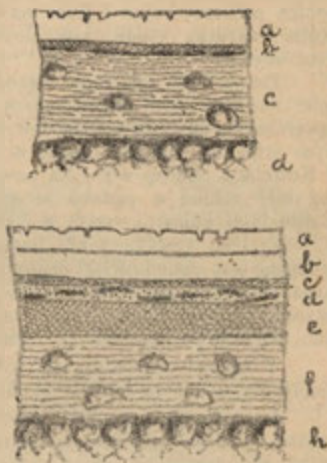
³⁾ Podrobnější popis osteologický podá prof. K. Maška ve Zprávách geologické společnosti vídeňské.

chránilo nám přímé důkazy přítomnosti lidské v této jeskyni již z doby paleolitické; jest to dvanácté naleziště toho druhu na Moravě.⁴⁾

Ve čtvrtém směru, ode vchodu 38 m. vzdáleno, našel jsem ohniště (na přiloženém plánu označeno křížkem). Při upravování chodby vyhozena po jeho pravém okraji cesta, tak že na této straně téměř žádné zbytky po něm nezůstaly. Abych seznal uložení vrstev, zarovnal jsem stranu západní v kolmou stěnu, načež se objevily následující dva zajímavé průřezy:

Na počátku směru IV. po levé straně klenutí ozdobeno vlnitými útvary krápníkovými a vznášelo se nad usazeninou pouze 0.34 m (Spodní průřez na str. této.) Náplava zalita byla tenkým škraloupem ssedlé vody a dosahovala tloušťky 0.40 m., sestávala z hlíny, kameny vápencovými a drobkami netopýřími kůstkami promíchané. Hlína tato spočívala na krystalinickém nakapaném vápenci 0.08 m. tlustém, pod nímž teprve ležela kulturní vrstva d 0.16 m. mocná. Skládala se ze žluté, mazlavé hlíny promíchané nepravidelně kusy uhlí, kteréž někdy vrstevnatě, jindy v osamocených kusech velikosti vlašského ořechu ji prostupovalo. Mimo to obsahovala vrstva také kameny, kosti celé, i člověkem rozštípené a přeražené krápníky. Ssedlá voda veškeré tyto předměty prosákla a slepila v pevné breccie, z níž velmi obtížně kosti vytloukány býti musily. V téže vrstvě na několika místech jsme narazili na duté koule velikosti až pěstě, jejichž stěny složeny z vláknitého aragonitu, kteréžto současně neb i později se tvořily, jako sem ukládáno uhlí. Pod kulturní vrstvou jest opětne ložisko krystalinické ssedlé vody 0.50 m. mohutné, načež následuje hlína jeskynní, balvanů promíchaná a uložená přímo na slitou skálu.

Poněkud dále asi 4 metry na téže straně byly poměry již jinaké; klenutí a (hořejší průřez na str. této) zdviženo je na 0.59 m., pod nímž nalezala se vrstva měkkého travertinu 0.20 m. mocná, ve kteréž hojně zakapáno bylo uhlí, však pouze při spodně až asi do $\frac{1}{4}$ tloušťky. Mezi těmito vrstvami byly usazeniny nepravidelné. Ze všeho bylo vidno, že se zde nalézalo kdysi v době paleolitické rozsáhlé, 4 m. dlouhé, 1—2 m. široké ohniště, které později vodou, komínem sem přicházející, bylo rozhešeno a splaveno ku levé západní straně. Přítomnost lidská zjištěna dostatečně již popelem a uhlím, jakož i kostmi, částečně rukou

Průřezy vrstev v jeskyni šošůvecké
ve 4. směru chodby hlavní.

⁴⁾ Naleziště tato jsou: 1. Jeskyně: 1. Býčí skála, 2. Jáchymka u Josefova, 3. Výpustek, 4. sluj Žitného u Krtin, 5. Kostelík čili Pekárna u Mokré, 6. Kůlna u Sloupa, 7. Čertova díra, 8. Šipka u Štramberka, 9. sluje u Mladce, 11. Kulturní vrstvy u Předmostí a Jaroslavic. NB. Poustevna či Liščí díra u Sloupu obsahovala pouze něco kostí, žádné však památky lidské, proto jest pominuta.

lidskou tříštěnými, o nichž nížeji bude zmíněno. Nalezeny však zde i přímé důkazy obývání v době paleolithické, totiž nástroje.

Nejkrásnějším toho druhu předmětem jest šidlo (obr. na str. této) vybroušené ze hnátku zvířecího velikosti srny v půli rozštípeného. Kloubek ponechán jako ozdobné držadlo, ostatní část jest nejdříve vyřezána na to jemně vybroušena ve velmi tenkou špicí. Délka nástroje obnáší 94 mm., šířka 9 mm.; jest to nejdovednější pracovaný koštěný nástroj, který chovám ve své sbírce z moravských nalezišť diluviálních.

Mezi kostmi sobími vyskytla se plocha čerstvě vyštípnutá ze sobího parohu 95 mm. dlouhá, 33 mm. široká, jejíž pravá strana jest opracována, pazourkovým nožkem zarovnána; druhá plocha nese po délce rýhu 2·5 mm. širokou, týmž nástrojem způsobenou. Podobné opracované částky parohů sobích nalezeny hojně i jinde na Moravě, na př. v Kostelíku, Kůlně, zkrátka všude, kde člověk současně s tímto zvířetem obýval.

Pazourkové nástroje zastoupeny jsou pouze nožíkem (obr. na str. 7.) 6 cm. dlouhým, 2 cm. širokým, na ostří opotřebovaným, který však nevyniká svojí krásou a dovedným štípáním, jakým honosí se na př. nástroje toho druhu z Kostelíku, Kůlny a j. Na povrchu jest okysličen, tak že má bílý vzhled a podobá se velicé nástrojům vykopaným z diluviální kulturní vrstvy u Předměstí.

Zvířena vrstvy, v níž památky lidské se objevují, zastoupena jest následujícími druhy: netopýři, rys, kočka divoká, hyena jeskynní, vlk, liška obecná, liška polární, medvěd jeskynní, jezevec, kuna (lesní?), zajíc, veverka, tur, sob, los, kčň, esňule (?), tetřívka (?), rosníčka.⁵⁾

V řádcích následujících uvedeme veškeré druhy fauny šošůvecké a udáme i bližší okolnosti nálezů.

Chiroptera, netopýři; částice okončin mající ráz recentní, nalezeny jednak na povrchu, jednak ve vrstvě kulturní, ano nescházely ani v náplavě pod ní uložené.

Felis lynx, rys obecný. Pravá spodní čelist velmi krásně celá zachovalá, vězela v travertinové vrstvě hlavní chodby.

Felis fera, kočka divoká. Ze zvířat zachováno: lebka, 6 spodních čelistí, femur, humerus, radius, ulna přináležející jedincům různého stáří. Některé kůstky jsou ohryzány a nalezeny v chodbě hlavní, jednak v nejhorejší vrstvě, jednak v přímém sousedství s pozůstatky lidskými.

Hyena spelaea, hyena jeskynní. Vzácný tento druh zastoupen dosti hojně; nejvíce zbytků vykopáno hned za dveřmi jeskyně a zdá se, že přináležejí druhu jednomu, který ve sluji této bydlel a pozůstatky svých hodů zde zanechal. Nasvědčuje tomu množství diluviálních kostí ohryzaných, nebo zuby rozdrobených vedle zbytků z hyeny, která zde asi život svůj skončila. Přináležejí vesměs jednomu mladému zvířeti. Zachovalejší kosti jsou: Hořejší čelist s mladými zuby, pravá spodní čelist s mléčnými

Koštěné šidlo.

⁵⁾ Druhy tyto vesměs určil mi laskavě známý odborník p. prof. K. J. Maska, ačž mu dik nejvřelejší.

zuby, lebka bez čelistí, úplně obalená vrstvou travertinu, dva obratle a spodní část ulny. Druh ten žil u Sloupa současně s člověkem, neboť v kulturní vrstvě nalezl jsem kel spodní levé čelisti zvířete dospělého.

Canis lupus, vlk; části okončin, 3 levé metacarpus, druhý a třetí levý a třetí pravý metatarsus. Kostí nalezeny většinou při upravování hlavní chodby, částečně i v kulturní vrstvě.

Canis vulpes, liška obecná. Části okončin, radius, ohryzaná ulna, lebka samčí, lebka samice, obratle, čelistě částečně rozkousané a ohryzané. Zbytky lišky obecné objevovaly se jednak ve vyšších vrstvách, hojně však zasahovaly i do zbytků popelovitých.

Canis lagopus, liška lední. Druh ten zastoupen pouze jediným klem pravé strany, vykopaným z breccie, v níž nacházely se i pozůstatky lidské.

Ursus spelaeus, medvěd jeskynní. Kostí mláďat: humerus, tibia e mur, radius, phalanx, ulna, čelistě nalezeny u počátku hlavní chodby. Z kostí medvěda jeskynního v kulturní vrstvě nalezen pouze porouchaný hořejší řezák. Za to chodba souběžná a chodba ostrovská vyplněny jsou kostmi náležejícími téměř jedině tomuto druhu. Nalézají se někdy i na povrchu, hojněji ve vrstvách hlinitých pod krápníkovým povlakem, většinou ve špatně zachovalém stavu jsouce, jednak vodou omleté, roztržštěny, nebo shnilé, tu onde i ohryzané.

Pazourkový nožík.

Meles taxus, jezevec zastoupen hojně čelistmi i částicemi okončin femur, humerus, radius, ulna. Stejně stará s pozůstatky lidskými jest lebka, již jsem pracně vydobyl z vápencové dutiny, kdež spolu s popelem a uhlím byla zaklínována a zalita.

Mustela (foina?), kuna lesní; levá spodní čelist a spodní část tibia, z kulturní vrstvy oboje vytažené.

Lepus (timidus?); na povrchu mnoho kostí zajíce obecného, patrně recentních. Mezi pozůstatky paleolithického člověka nalezen pouze femur a tibia. —

Sciurus vulgaris, veverka; zlomený humerus z kulturní vrstvy.

Bos primigenius, tur; calcaneus, metacarpus po stranách dravcem ohryzaný, vše z chodby souběžné, hořejší stolička z kult. vrstvy.

Rangifer tarandus, sob; krásně zachovalý metatarsus, 266 mm. dlouhý, při spodině slabě ohryzaný z doupěte hyeny, levá spodní čelist se 4 předními stoličkami. Člověkem roztržštěná, v zadu ohlodaná, úlomky parohů i s růžicemi, phalanx, třísky kostí rozbité, řidčeji vodou omleté, parohy opracované (viz výrobky lidské str. 146. a 147.)

Alces palmatus, los; phalanx první a druhá z jedné nohy pocházející z travertinových vrstev kulturních.

Cervus capreolus srn; pravá spodní čelist zaklínovaná v travertině na povrchu hlavní chodby a tři stoličky přináležející jedné čelisti hořejší z kulturní vrstvy.

✓ *Equus caballus*, kůň; metatarsus, ohryzaný femur, radius, humerus ze spodních chodeb, kelčák hřebce z vrstvy popelové.

Rhinoceros tichorhinus, nosorožec; hořejší část radia, z kloubu vyhrzaná jest porosní hmota na způsob hluboké jamky s otisky zubů z doupěte hyeny.

* *Elephas primigenius*, mamut. Pěkně zachovalý metacarpus 0.75 m. pod travertinem v hrubém písku chodby Ostrovské.

Lagopus? kur sněžný; spodní část humeru z kult. vrstvy.

Tetrao tetrix, tetřívka; dvě kůstky pochybné z kulturní vrstvy.

Rana, rosnička, drobné kůstky mezi uhlím.

Z přehledu vidíme, že kosti přináležejí 22 druhům, z nichž v kulturní vrstvě mezi pozůstatky člověka neolithického nalezeno 18 jedinců. Důležité zbytky tyto, jak svým stářím, tak i způsobem uložení, valně se liší. Nejdříve zanášeny jsou kosti a ostatní součástky jeskynní hlíny skrze komíny, jakož i řečištěm vod sloupských do chodeb souběžné a Ostrovské. Z té příčiny mnoho kostí je shnilých, přelámaných, někdy i vodou omlutých. Po usazení se těchto vrstev, kteréž se událo současně s ukládáním náplavy v jeskyních sloupských a kterým valná část jeskyně šošůvecké je zanešena, toliko nepatrným otvorem souvisící s okolím, vyhlédl si sluj tuto za své obydlí příšerný dravec hyena, který poblíž vchodu hojně zbytků svých hodů zanechal.

Později, již na sklonku doby diluviální, použil jeskyně za své obydlí člověk, který zde patrné stopy své činnosti — nástroje, uhlí, zbytky zvířat za pokrm mu sloužících — zůstavil.

Když i tento rozumný praobyvatel nehostinné své obydlí opustil, stala se jeskyně útlukem liškám, jezevcům a jiným dravcům, dodnes v našich lesích pobíhajícím.

Stálým zanášením a zaplavováním hlíny a usazováním se krápníkových vrstev byla sluj po čase téměř úplně zatarasena, vchod zasypán a ukryt křovím, tak že úplně zmizela s povrchu zemského, aby po dlouhé době opět nalezena byla vědě ku platnosti a vlasti ku ozdobě.

Zelátní otisk z „Časopisu vlasten. muzejního spolku olomuckého“ roč. 1891.

Nákladem „Vlasten. muzejního spolku olomuckého“.

Tiskem národní knihtiskárny Kramáře a Procházky v Olomouci.